

**Додаток
до рішення Нижньовербізької
сільської ради
від 24.09.2025 року
№ 1927-LXX/2025**

**СХВАЛЕНО
рішенням виконавчого
комітету Нижньовербізької
сільської ради
від 27.08.2025 № 135/2025**

**Прогноз
бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади
(найменування бюджету адміністративно-територіальної одиниці)**

на 2026 - 2028 роки
(середньостроковий бюджетний період)

(0951000000)
(код бюджету)

I. Загальна частина

Прогноз бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади (далі – Прогноз), який розроблений відповідно до статті 75¹ Бюджетного кодексу України, ґрунтується на положеннях Податкового та Бюджетного кодексів України, програми діяльності Кабінету Міністрів України, Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019, Бюджетної декларації на 2026-2028 роки, схваленої постановою КМУ від 27.06.2025 № 774, основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, Стратегії розвитку Нижньовербізької об'єднаної територіальної громади на період 2018 – 2026 років, затвердженої рішенням сільської ради об'єднаної територіальної громади від 16.03.2018 № 679-ХІІІ/2018, інших прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку.

Цей Прогноз включає індикативні прогнозні показники бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади за основними видами доходів, видатків, фінансування і кредитування, за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних проектів, взаємовідносин державного та місцевих бюджетів.

Прогноз складено з метою дотримання вимог Бюджетного кодексу України в частині обов'язковості складання документа середньострокового бюджетного планування, що визначає показники місцевого бюджету на середньостроковий період і є основою для складання проекту місцевого

бюджету на 2026 рік, визначення орієнтирів для складання прогнозів місцевих бюджетів інших рівнів, складання планів діяльності головними розпорядниками коштів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, формування ними ефективної та спроможної мережі підвідомчих установ, здійснення своєчасних підготовчих заходів з її формування. Головною метою Прогнозу є запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом на рівні бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади як складової частини системи управління державними фінансами, встановлення взаємозв'язку між стратегічними цілями та можливостями бюджету у середньостроковій перспективі, забезпечення прозорості, передбачуваності та послідовності бюджетної політики, зокрема шляхом ефективного планування показників бюджету для досягнення цілей та пріоритетів Стратегії розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади до 2026 року, серед яких надання якісних публічних послуг у середньостроковій перспективі.

Для досягнення мети прогнозу бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади планується забезпечити виконання наступних завдань:

- підвищення рівня доступності та якості публічних послуг;
- забезпечення комфортності проживання мешканців сільської територіальної громади;
- сприяння розвитку економіки сільської територіальної громади;
- підвищення результативності та ефективності видатків бюджету;
- посилення бюджетної дисципліни та контролю за використанням бюджетних коштів;
- підвищення рівня відповідальності учасників бюджетного процесу.

Поряд з цим, основними завданнями бюджетної політики на території сільської територіальної громади в середньостроковій перспективі також залишаються, як і в попередні роки, забезпечення надання бюджетними установами якісних соціальних послуг населенню сільської територіальної громади, фінансове забезпечення виконання державних та регіональних програм соціально-економічного розвитку сільської територіальної громади відповідно до законодавства, підтримка і розвиток окремих напрямів і галузей діяльності суспільства в межах фінансової спроможності бюджету Нижньовербізької територіальної громади.

Прогноз на 2026-2028 роки містить цілі державної і регіональної політики у відповідній сфері діяльності, формування та реалізацію якої забезпечують головні розпорядники коштів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, та показники їх досягнення на 2026-2028 роки у межах визначених граничних показників видатків та надання кредитів.

Прогноз бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади базується на принципах збалансованості, обґрунтованості, ефективності та результативності.

Під час реалізації Прогнозу очікується, що бюджетні нововведення забезпечать бюджетну самостійність та фінансову незалежність бюджету

Нижньовербізької сільської територіальної громади, сприятимуть створенню реального підґрунтя для виконання місцевими органами влади своїх повноважень в частині надання якісних суспільних послуг та ефективному функціонуванню бюджетної системи.

Першочерговими очікуваними результатами реалізації бюджетної політики в середньостроковій перспективі є своєчасна виплата заробітної плати працівникам бюджетних установ та недопущення утворення кредиторської заборгованості за такими виплатами, своєчасна оплата енергоносіїв, які споживаються бюджетними установами, що фінансуються з бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, забезпечення належного співфінансування проектів та заходів, які здійснюються за рахунок трансфертів з державного бюджету у розмірах, визначених законодавством, фінансове забезпечення виконання власних та делегованих повноважень, фінансове забезпечення головними розпорядниками бюджетних коштів їх планів діяльності, упорядкування мережі бюджетних установ, яка б забезпечувала досягнення мети і цілей їх діяльності з максимальною ефективністю та мінімальними затратами.

Сприяння розвитку економіки регіону відбуватиметься через підтримку стабільних та сприятливих умов економічної діяльності в територіальній громаді, що забезпечить розвиток існуючих та створення нових підприємств, що в свою чергу сприятиме створенню нових робочих місць для жителів сільської територіальної громади.

Для забезпечення результативності та ефективності бюджетних видатків головним розпорядникам коштів рекомендується на регулярній основі здійснювати оцінку ефективності виконання бюджетних програм, що сприятиме підвищенню якості управління бюджетними коштами.

Разом з тим, слід зазначити, що показники Прогнозу можуть перебувати під впливом потенційних чинників як макроекономічного середовища, так і прийняття нових рішень центральними органами влади.

Показники Прогнозу можуть змінюватись внаслідок:

підвищення фактичних цін і тарифів на енергоносії понад рівень зазначений у Бюджетній декларації;

прийняття центральними органами влади рішень, які призводять до збільшення видатків місцевих бюджетів, без передачі відповідного фінансового ресурсу на їх виконання;

невиконання дохідної частини внаслідок обставин непереборної сили (карантинні обмеження, стихії тощо);

фактичне перевищення рівня споживчих цін та цін виробників порівняно з рівнем, прийнятим у Бюджетній декларації;

визначення міжбюджетних трансфертів (освітня субвенція, базова дотація, додаткові дотації) в обсягах, що не забезпечують фінансування установ на рівні, визначеному законодавством;

зміни порядку використання трансфертів, що можуть в подальшому вимагати додаткових видатків з місцевих бюджетів.

Прогноз є орієнтиром для складання бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, фактичні показники проєкту бюджету на конкретний плановий період відрізнятимуться від аналогічних показників, що містяться у прогнозі, оскільки базуватимуться на детальних, а не узагальнених розрахункових обсягах видатків та надання кредитів з бюджету відповідно до вимог Інструкції з підготовки бюджетних запитів, та затверджених обсягів трансфертів з державного бюджету і умов їх використання в плановому бюджетному періоді.

II. Основні прогностичні показники економічного та соціального розвитку

Основною підприємницькою діяльністю в Нижньовербізькій сільській територіальній громаді є торгівля та надання побутових послуг.

Станом на 01 січня 2025 року на території громади здійснює економічну діяльність 100 юридичних осіб, 365 фізичних осіб – підприємців. Основна частина ФОП зайнята в торгівлі, інші ж здійснюють діяльність у сфері надають побутові послуги.

Одним з пріоритетних напрямків роботи органів місцевого самоврядування у 2026-2028 роках буде співпраця із активним населенням громади та бізнесом.

Будуть підтримуватися всі ініціативи направлені на:

- розвиток соціально-економічної сфери;
- підтримку благоустрою;
- розвиток туристичного та культурного потенціалу;
- співпрацю бізнесу та влади;
- поширення інформації про громаду;
- здобутки жителів громади у спортивній сфері.

Цілі соціально-економічного розвитку громади:

1. Економічний розвиток громади та підвищення конкурентоздатності.
2. Розвиток інфраструктури громади та системи надання соціальних послуг.
3. Створення сприятливих умов для залучення інвестицій.

Цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку

Нижньовербізької сільської територіальної громади на 2026-2028 роки

Цілі та завдання програми соціально-економічного та культурного розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади на 2026-2028 роки спрямовані на реалізацію визначених Стратегією розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади на період 2018 – 2026 років пріоритетних стратегічних напрямків та створення умов для забезпечення:

Стійкого розвитку економіки шляхом:

стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності, залучення інвестицій, у тому числі:

розвиток інноваційної складової видів економічної діяльності зі значним потенціалом (у сфері деревообробки, хімічної промисловості, агропромислового комплексу, креативних індустрій тощо);

підготовка та супровід інвестиційних проєктів (створення-підготовка нових інвестиційних проєктів);

підвищення інвестиційної привабливості та міжнародна промоція регіону;

розвиток малого і середнього підприємництва, в тому числі ініціатив людей з інвалідністю та молоді (кластери, науково-технологічні парки, мережі, хаби та інші);

забезпечення енергетичної самодостатності, в тому числі:

підтримка альтернативної енергетики;

формування енергоефективного суспільства;

розвиток туристично-рекреаційної сфери шляхом підвищення туристично-рекреаційного потенціалу, зокрема:

розвиток туристичної інфраструктури, у тому числі мережі туристичної навігації;

розвиток курортно-рекреаційних територій;

створення нових та підтримка наявних туристичних атракцій і продуктів;

розвиток туризму у межах гірських територій;

маркетингу туристичного потенціалу, зокрема:

просування місцевих туристичних локацій, атракцій і продуктів;

проведення фестивалів, форумів, конференцій, тренінгів тощо;

стимулювання економічного розвитку громади, в тому числі:

розвиток фермерських господарств та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, виробництва органічної сільськогосподарської продукції;

розвиток та технологічне переоснащення підприємств сільськогосподарського виробництва, створення інфраструктури для зберігання, сортування та переробки сільгосппродукції;

покращення інструментів просторового планування;

підвищення фінансової спроможності громади, у тому числі через розвиток малого бізнесу.

Розвиток інфраструктури Нижньовербізької сільської територіальної громади, зокрема:

розвиток дорожньо-транспортної, логістичної інфраструктури, в тому числі:

будівництво, реконструкція, капітальний ремонт мостів і автомобільних доріг місцевого значення;

безпека транспортної інфраструктури;

розвиток придорожньої інфраструктури, в тому числі для людей з інвалідністю.

забезпечення якісними адміністративними послугами в територіальній громаді, у тому числі людей з інвалідністю, покращення житлово-комунальної інфраструктури;

розвиток інформаційно-комунікаційної інфраструктури громад.

Створення комфортних та безпечних умов проживання на території Нижньовербізької сільської територіальної громади, зокрема:

забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громаді, у тому числі:

підвищення якості та доступності медичних послуг: будівництво, покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я;

підвищення якості та доступності освітніх послуг: будівництво, реконструкція та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти;

розвиток спортивної інфраструктури громади;

розвиток масового спорту та спорту вищих досягнень;

розвиток соціальної інфраструктури та інклюзії, у тому числі:

вдосконалення системи надання соціальних послуг;

розвиток якісного інклюзивного середовища;

створення безбар'єрного простору;

розвиток мережі закладів культури, у тому числі:

створення, реконструкція, модернізація та реновація закладів культури громади;

формування та впровадження ідеології культури для дітей та молоді;

підвищення рівня екологічної безпеки, у тому числі:

створення системи поводження з твердими побутовими відходами;

зменшення забруднення водних об'єктів та ґрунтів, покращення санітарного та екологічного стану населених пунктів;

забезпечення якісною питною водою жителів територіальної громади;

забезпечення цивільного захисту населення територіальної громади;

збереження та розширення природних територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відновлення лісів.

III. Загальні показники бюджету

Загальні показники Прогнозу на середньостроковий період сформовано на основі стратегічних, програмних документах країни і основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади на 2026-2028 роки та з урахуванням:

податкового потенціалу сільської територіальної громади;

оцінки результативності та ефективності використання бюджетних коштів;

обґрунтованості розподілу фінансового ресурсу за напрямками використання;

збалансованості показників.

Показники, визначені Бюджетною декларацією, які враховано при складанні Прогнозу:

Прогноз доходів та видатків бюджету на 2026 – 2028 роки визначений на підставі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, чинних норм податкового та бюджетного законодавства.

Ріст ПДФО – 2026 – 108,6 % 2027 – 107,9% 2028 – 107,3 %
Індекс споживчих цін – 2026 – 109,7 %
2027 – 107,1 %
2028 – 105,6 %

Мінімальна ЗП

з 01.01.2026 – **8 688 гривень. (+ 8,6 %)**
 з 01.01.2027 – **9 374 гривень. (+ 7,9 %)**
 з 01.01.2028 – **10 059 гривень. (+ 7,3 %)**

Прожитковий мінімум на 1 особу

з 01.01.2026 – **3 288 грн.**
 з 01.01.2027 – **3 482 грн.**
 з 01.01.2028 – **3 667 грн.**

Обсяг ресурсу бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади у 2026-2028 роках прогнозується в сумі 127 718,8 тис. гривень, 143 672,8 тис. гривень та 174 739,9 тис. гривень відповідно. У співставних умовах середньорічний темп росту надходжень та витрат складає 112,5%.

Загальні показники надходжень до бюджету та загальні граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету у розрізі років середньострокового періоду наведені у додатку 1 до прогнозу бюджету.

IV. Показники доходів бюджету

Прогноз дохідної частини бюджету розроблено відповідно до норм бюджетно-податкового законодавства, основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, особливостей податкової політики, передбачених Бюджетною декларацією, та Стратегії розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади на період 2018 – 2026 років.

При здійсненні розрахунків обсягу доходів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади враховано:

наявну податкову базу та реалізацію пріоритетних завдань із розширення її потенціалу.

динаміку надходжень податків та зборів за 2023-2024 роки та очікувані надходження на 2025 рік;

застосування чинних ставок оподаткування.

**Доходи бюджету Нижньовербізької сільської територіальної
громади на 2026 – 2028 роки**

млн. гривень

Найменування показника	2024 рік (факт)	2025 рік (план зі змінами)	2026 рік (прогноз)	2027 рік (прогноз)	2028 рік (прогноз)
Всього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)	39,1	35,5	38,4	41,2	43,9
загальний фонд	32,6	34,3	37,1	39,8	42,4
спеціальний фонд	6,5	1,2	1,3	1,4	1,5
Офіційні трансферти з державного бюджету	70,0	59,8	89,2	102,5	130,9
загальний фонд	68,6	59,8	89,2	102,5	130,9
спеціальний фонд	1,4	0	0,0	0,0	0,0
Трансферти з інших місцевих бюджетів	2,0	16,9	1,4	1,4	1,4
загальний фонд	1,7	4,4	1,4	1,4	1,4
спеціальний фонд	0,3	12,5	0,0	0,0	0,0
Разом доходів	111,1	113,1	129,0	145,1	176,2
загальний фонд	103,0	99,4	127,7	143,7	174,7
спеціальний фонд	8,1	13,7	1,3	1,4	1,5

Прогноз доходів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади (додаток 2) (без урахування міжбюджетних трансфертів) на **2026** обраховано в сумі 38 410,0 тис. гривень, на **2027 рік** – 41 161,1 тис. гривень, на **2028 рік** – 43 850,4 тис. гривень. У середньостроковому періоді приріст надходжень прогнозується на рівні 5,4 відсотка.

По загальному фонду – 2026 рік – 37 130,0 тис. гривень, 2027 рік – 39 781,1 тис. гривень, 2028 рік – 42 400,4 тис. гривень. Прогнозний приріст у середньостроковому періоді – 5,4 відсотка.

По спеціальному фонду – 2026 рік – 1 280,0 тис. гривень, 2027 рік – 1 380,0 тис. гривень, 2028 рік – 1 450,0 тис. гривень.

До доходів загального фонду включено надходження:

60 відсотків податку на доходи фізичних осіб, що складає 51,8 відс. в структурі доходів загального фонду. В середньостроковому періоді частка податку збільшується на 2,2 %, темп росту прогнозується на рівні 8,6 відсотка.

Під час розрахунку надходжень цього податку враховано:

1) діючі норми Податкового кодексу, а саме застосування єдиної ставки податку на рівні 18% оподаткування доходів фізичних осіб;

2) підвищення соціальних стандартів, зокрема:

мінімальної заробітної плати (з 1 січня 2026 року – 8688 гривень, з 1 січня 2027 року – 9374 гривень, з 1 січня 2028 року – 10059 гривень);

посадового окладу працівника I тарифного розряду єдиної тарифної сітки (з 1 січня 2026 року – 3470 гривень, з 1 січня 2027 року – 3744 гривень, з 1 січня 2028 року – 4018 гривень);

динаміку надходжень цього податку у 2023-2024 роках та очікуваних на 2025 рік;

3) активізацію роботи щодо легалізації виплати заробітної плати, шляхом здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарської діяльності, які приховують отримані доходи, виплачують заробітну плату з порушенням вимог податкового законодавства;

4) вжиття комплексу заходів з погашення заборгованості із виплати заробітної плати;

5) активізація роботи щодо скорочення податкового боргу.

податок на прибуток підприємств. Розрахунок проведений виходячи із наявної бази оподаткування, з урахуванням динаміки сплати у 2023-2024 роках та очікуваних на 2025 рік;

25 відсотків рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення. Під час розрахунку прогнозних надходжень враховано уточнення переліку корисних копалин, що відносяться до загальнодержавних, та збереження обсягів їх видобутку на рівні очікуваних надходжень за поточний рік;

плата за надання адміністративних послуг (на рівні очікуваних надходжень за 2025 рік);

надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності. Розрахунок проведений, виходячи із наявної бази оподаткування, із врахуванням кількості укладених договорів на оренду майна спільної власності;

інші надходження (КБКД 24060300) на рівні очікуваних надходжень за 2025 рік.

У спеціальному фонді бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади передбачено надходження:

25 відсотків екологічного податку. Прогнозний обсяг надходжень екологічного податку розрахований з урахуванням наявної динаміки обсягів;

50 відсотків надходжень грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного

середовища внаслідок господарської та іншої діяльності на рівні очікуваних надходжень за 2025 рік;

власні надходження бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, що складає 99,8 відс. в структурі надходжень спеціального фонду. Розрахунок здійснено головними розпорядниками коштів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади.

Значну питому вагу у структурі доходів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади складають міжбюджетні трансферти з державного бюджету – 69,8 % у середньостроковому періоді.

Загальний обсяг трансфертів бюджету складає у 2026 р. – 89 139,0 тис. гривень, у 2027 р. – 102 441,9 тис. гривень, у 2028 році – 130 879,6 тис. гривень.

Основними трансфертами з державного бюджету у середньостроковому періоді це є освітня субвенція (48,6%), базова дотація (51,4%).

Показники трансфертів з інших місцевих бюджетів та їх характеристика наведено у розділі VIII «Взаємовідносини бюджету з іншими місцевими бюджетами» та додатку 11 до прогнозу бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади.

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, гарантованого територіальною громадою міста боргу, і надання місцевих гарантій

Прогнозом залучення джерел фінансування у 2026, 2027 та 2028 роках не передбачається, оскільки доходи та видатки збалансовані між собою, видатки на обслуговування місцевого боргу та місцевих гарантій не прогножуються, оскільки запозичення до бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади та надання гарантій не плануються і на початок 2026 року боргові зобов'язання відсутні (додатки 4, 5 до Прогнозу не склалися).

Для здійснення видатків капітального характеру, пов'язаних із зміцненням матеріально-технічної бази установ та закладів соціально-культурної сфери, розбудови об'єктів інфраструктури громади тощо, планується спрямування коштів загального фонду: у 2026 році – 1230,0 тис. гривень, у 2027 році – 9080,0 тис. гривень та у 2028 році – 22680,0 тис. гривень.

VI. Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

Під час формування видаткової частини бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади у середньостроковому періоді основним прагненням є досягнення цілей державної політики в межах ресурсних можливостей бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, спрямовуючи кошти на заходи відповідно до їх пріоритетності та

актуальності, а також з урахуванням ефективності їх використання та можливої економії за діючими бюджетними програмами або напрямками використання бюджетних коштів.

На прогностичні показники видатків мали вплив зростання розмірів соціальних гарантій (мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму тощо), а також впровадження реформ у сфері медицини, соціального захисту, освіти.

Сума видатків бюджету у 2026-2028 роках прогнозується в загальних обсягах 128 998,8 тис. гривень, 145 052,8 тис. гривень, та 176 189,9 тис. гривень відповідно. У співставних умовах середньорічний темп росту витрат складає 5,4 відсотки.

Граничні показники видатків бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів:

на 2026 рік у сумі 128 998,8 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду – 127 718,8 тис. гривень, спеціального фонду – 1 280,0 тис. гривень;

на 2027 рік у сумі 145 052,8 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду – 143 672,8 тис. гривень, спеціального фонду – 1 380,0 тис. гривень;

на 2028 рік у сумі 176 189,9 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду – 174 739,9 тис. гривень, спеціального фонду – 1 450,0 тис. гривень.

Інформація щодо показників видаткової частини бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади на середньостроковий період в розрізі головних розпорядників коштів наведена у додатку 6 до Прогнозу.

Інформація щодо показників видаткової частини бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади на середньостроковий період за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування бюджету наведена у додатку 7 до Прогнозу.

Загалом, в Прогнозі враховано гендерні аспекти у відповідній галузі з огляду на забезпечення відповідних потреб на задоволення гендерних інтересів, виходячи з контингенту учнів та утриманців у закладах, що фінансуються з бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади, і норм та нормативів забезпечення відповідних категорій, визначених законодавством.

Також при складанні Прогнозу враховано вплив на показники видатків та кредитування бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади змін до нормативно-правових актів, у першу чергу, розмірів мінімальної заробітної плати, першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, змін у мережі бюджетних закладів та у структурі і чисельності їх працівників, зміни кількості споживачів публічних послуг тощо.

Пріоритетом розвитку сільської територіальної громади **в галузі освіти** є реалізація права кожного громадянина на освіту, забезпечення якісної, сучасної та доступної освіти шляхом реалізації таких заходів:

- забезпечення в рамках продовження реформи загальної середньої освіти «Нова українська школа» якісної та доступної освіти шляхом стимулювання вчителів до професійного розвитку, розбудови нового освітнього середовища;

- забезпечення закладів загальної середньої освіти сучасним навчальним обладнанням та оновлення матеріально-технічної бази;

- створення умов для надання якісних освітніх послуг, зокрема шляхом упорядкування мережі малокомплектних шкіл;

- забезпечення доступності дошкільної освіти;

- розбудова безпечної та інклюзивної освіти за допомогою наближення освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами максимально до місця їх проживання та з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей;

- сприяння підвищенню мотивації учнів до навчання, а вчителів до професійного розвитку.

Показниками досягнення цілей місцевого розвитку є:

- забезпечення охоплення дітей дошкільною освітою на рівні не менше 78% відсотка;

- охоплення навчанням осіб з особливими освітніми потребами.

Реалізація освітніх послуг буде здійснюватися через існуючу мережу освітніх закладів, яка включає 3 заклади дошкільної освіти, 6 установи загальної середньої освіти та 1 заклад позашкільної освіти.

Пріоритетами розвитку галузі **охорони здоров'я** є продовження реформування системи охорони здоров'я з метою забезпечення універсального доступу громадян до гарантованого пакета необхідних медичних послуг та лікарських засобів. Покращення стану здоров'я населення територіальної громади шляхом забезпечення доступу до основних медичних послуг є важливим напрямом реалізації політики у сфері охорони здоров'я.

Основними цілями державної політики та місцевого розвитку у сфері охорони здоров'я є:

- підвищення рівня здоров'я, тривалості життя та зниження рівня захворюваності, шляхом профілактики, надання первинної медичної допомоги та амбулаторного лікування;

- підвищенні якості надання медичної допомоги пацієнтам у невідкладних станах з метою зниження передчасної смертності;

- підвищенні доступності основних лікарських засобів для попередження ускладнення захворювань;

- наданні медичних послуг та лікарських засобів, насамперед пов'язаних з медичними станами: неінфекційними захворюваннями: бронхіальною астмою, хронічним обструктивним захворюванням легень, серцево-судинними захворюваннями; цукровим та нецукровим діабетом; онкологічними

захворюваннями; інфекційними захворюваннями: вакциноконтрольованими захворюваннями, ВІЛ/СНІДом, туберкульозом;

наданні медичних послуг для реагування на інфекційні захворювання та епідемії.

Важливими напрямками змін політики у сфері охорони здоров'я також будуть: створення спроможної системи громадського здоров'я, переорієнтація системи охорони здоров'я від політики лікування до політики профілактики захворювань.

Для досягнення визначених цілей передбачається здійснити такі заходи:

удосконалення механізмів управління та фінансування охорони здоров'я, системи кадрового забезпечення галузі, системи управління якістю медичної допомоги та системи моніторингу індикаторів якості;

забезпечення ефективної профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань;

створення можливостей окремих категорій хворих до необхідного медикаментозного забезпечення;

підвищення рівня медичного обслуговування населення, розширення можливостей щодо доступності та якості отримання медичних послуг;

забезпечення дотримання необхідного температурного режиму в закладах охорони здоров'я.

Показниками досягнення цілей державної політики та місцевого розвитку є:

подальший розвиток системи медичного обслуговування населення та реформування системи охорони здоров'я;

створення умов для належного функціонування мережі закладів охорони здоров'я;

підтримка закладів санаторно-курортного лікування;

зниження рівня інвалідизації і смертності пацієнтів, покращення якості їх життя та підвищення ступеня соціальної реабілітації.

Пріоритетом розвитку в галузі **соціального захисту та соціального забезпечення** є підвищення якості та рівня життя жителів сільської територіальної громади, активне впровадження реформ, які сприятимуть створенню ефективної та досконалої системи здійснення соціальної підтримки населення у середньостроковій перспективі. Зокрема, надалі впроваджуватиметься комплексний підхід до розв'язання проблем найбільш вразливих верств населення, сприяння їх соціальній інтеграції та подоланню бідності, забезпечення надання відповідної соціальної підтримки тим, хто її потребує, захисту прав дітей, їх безпеки та благополуччя, прозорості та доступності в отриманні соціальної підтримки забезпечення.

Прогнозні показники видатків бюджету у сфері соціального захисту сформовані з урахуванням необхідності забезпечення рівного доступу до якісного надання соціальних та реабілітаційних послуг, а саме для:

стаціонарного догляду з наданням місця для проживання, всебічної підтримки, захисту та безпеки особам, які не можуть вести самостійний спосіб

життя через похилий вік, фізичні та розумові вади, психічні захворювання або інші хвороби ;

надання реабілітаційних послуг інвалідам та дітям-інвалідам;

діяльності інших закладів у сфері соціального захисту;

оздоровлення та відпочинку дітей (крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюються за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи);

виконання заходів сільських програм у сфері соціального захисту і соціального забезпечення населення сільської територіальної громади;

забезпечення функціонування закладів та служб, які здійснюють заходи у сфері надання соціальних послуг дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування.

Пріоритетом розвитку сільської територіальної громади **в галузі культури та мистецтва** є сприяння формуванню цілісного культурного середовища суспільства, створенню умов для творчої самореалізації громадян, збереженню культурно-духовної спадщини, повноцінному функціонуванню суспільного мовлення, що є запорукою становлення активного громадянського суспільства та задоволення його потреб в отриманні об'єктивної та неупередженої інформації.

У 2026-2028 роках основні цілі в галузі культури та мистецтва, спрямованих на:

збереження функціонування національних і державних історикокультурних заповідників, посилення захисту культурних цінностей та культурної спадщини, відновлення ефективної системи управління охороною культурної спадщини на всіх рівнях;

підтримку креативних індустрій, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір;

створення умов для туристичної привабливості об'єктів культурної спадщини, розвиток туристичного потенціалу, заохочення населення до внутрішнього туризму та популяризація громади в Україні;

забезпечення державної підтримки розвитку та застосування української мови у всіх сферах суспільного життя;

створення конкурентоспроможного середовища у сфері театрального, музичного, хореографічного, образотворчого мистецтва шляхом популяризації, підтримки та розвитку професійного мистецтва, підтримки сучасних інноваційних культурних проєктів, стимулювання професійних митців до вироблення конкурентоспроможного національного культурного продукту;

здійснення заходів у сфері інформаційної безпеки громади, виявлення, реагування та протидії дезінформації й маніпулятивній інформації, деструктивній пропаганді.

Для досягнення визначених цілей передбачено виконання наступних завдань:

- забезпечення збереження базової мережі закладів культури, організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення;

- створення умов для розвитку професійного і аматорського музичного, театрального, хореографічного, образотворчого, декоративно-ужиткового мистецтв, фотомистецтва, народної художньої творчості, змістовного культурного дозвілля населення, що сприяє формуванню концертних організацій і мистецьких колективів, комплектуванню та поновленню фондів бібліотек;

- забезпечення доступності мистецтва для широких верств суспільства, надання культурних послуг мешканцям краю.

Показниками досягнення цілей державної політики та місцевого розвитку є:

- збереження національної культурної спадщини (рухомих та нерухомих пам'яток і цінностей, музеїв тощо) як основи національної культури;

- правові та економічні стимули для залучення недержавних коштів з метою підтримки гуманітарної сфери;

- створення умов для належного функціонування мережі закладів культури і мистецтва, вільної та різноманітної мистецької творчості;

- забезпечення повноти й оперативності комплектування книжкових фондів бібліотек громади сучасною україномовною літературою та періодичними виданнями, що сприятиме розвитку національної культури, рідної мови, краєзнавчих надбань;

- поетапне здійснення комп'ютеризації та відкриття точок WI-FI у сільських бібліотеках за бюджетні та позабюджетні кошти;

- підтримка високопрофесійної мистецької творчості, яка забезпечує якісний рівень національної культури;

- підтримка фестивального руху в Нижньовербізькій сільській територіальній громаді з метою збереження звичаїв та обрядів краю, що сприятиме розвитку професійного та аматорського мистецтва, подальшому розвитку туризму;

- відзначення ювілейних заходів, урочистостей.

Пріоритетом розвитку у сфері **молоді, фізичної культури та спорту** у середньостроковій перспективі є створення можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді, популяризації українських суспільно-державних цінностей та формування на їх основі національно-патріотичного світогляду. У 2026 – 2028 роках передбачається: створення належних умов для підвищення рівня фізичного розвитку населення, розвиток мережі спортивної інфраструктури, що доступна для кожної людини, зокрема осіб з інвалідністю, удосконалення та поліпшення сфери фізичної культури і спорту; забезпечення розвитку всіх видів спорту шляхом підтримки дитячого, дитячо-юнацького, спорту вищих досягнень, спорту осіб з інвалідністю, інвалідів та спорту ветеранів.

У 2026-2028 роках передбачається здійснити такі заходи:

забезпечення розвитку олімпійських, не олімпійських та інвалідних видів спорту і сприяння поліпшенню підготовки та участі українських спортсменів у змаганнях різного рівня;

поліпшення організаційного, нормативно-правового, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, науково-методичного, медичного, інформаційного забезпечення сфери фізичної культури і спорту;

створення умов для розвитку регулярної рухової активності різних верств населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, побажань, здібностей та індивідуальних особливостей кожного;

сприяння розвитку різних форм фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової роботи за місцем навчання, роботи, проживання та відпочинку населення;

збереження існуючої мережі об'єктів і закладів фізичної культури та спорту, ефективне їх використання та будівництво сучасних спортивних споруд;

реалізація завдань та заходів, передбачених державною цільовою соціальною програмою «Молодь України»;

реалізацію заходів сільської цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2026-2028 роки.

Очікувані результати, яких планується досягти:

підвищення рівня залучення населення до занять фізичною культурою та масовим спортом, зміцнення здоров'я нації та попередження захворювань;

насичення спортивними спорудами у кількості і якості, що надасть змогу створити необхідні умови для залучення різних категорій громадян до занять фізичною культурою і спортом;

створення цивілізованих умов для соціальної адаптації та реабілітації осіб.

У галузі **дорожньо-транспортне господарство** з метою відновлення і розвитку автомобільних доріг для їх інтеграції до європейської транспортної системи та підвищення рівня безпеки дорожнього руху, комфортності та економічності перевезень запроваджено систему фінансування дорожньої галузі шляхом.

У 2026-2028 роках буде продовжено реалізацію впровадженої системи фінансування заходів з розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури.

Зокрема, передбачається здійснити ряд заходів:

поліпшення транспортно-експлуатаційного стану існуючих автомобільних доріг і приведення його у відповідність до вимог нормативних документів, створення належної інфраструктури;

нове будівництво і реконструкція автомобільних доріг згідно із сучасними європейськими стандартами з відповідною дорожньою інфраструктурою;

запровадження ефективної системи управління безпекою дорожнього руху для забезпечення захисту життя і здоров'я населення;

зниження рівня смертності внаслідок дорожньо-транспортних пригод, ступеня тяжкості наслідків дорожньо-транспортних пригод для учасників дорожнього руху.

Пріоритетними завданнями діяльності у **сфері охорони навколишнього природного середовища** є забезпечення безпеки життєдіяльності населення, запобігання виникненню природних і техногенних катастроф, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, формування екомережі і впровадження екологічно збалансованої системи використання природних ресурсів.

Протягом 2026-2028 років передбачається здійснити такі заходи:

попередження забруднення поверхневих і підземних вод шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих очисних споруд та каналізаційних мереж у населених пунктах громади;

запобігання шкідливій дії вод шляхом створення комплексу гідротехнічних споруд на паводконебезпечних ділянках рік і розроблення ефективної системи прогнозування небезпечних гідрологічних процесів, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок;

зниження інтенсивності ерозійних процесів;

зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел;

забезпечення екологічно збалансованого природокористування та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище від діяльності, пов'язаної з видобутком корисних копалин;

збереження біотичного й ландшафтного біорізноманіття шляхом розробки і впровадження заходів активної і пасивної охорони, збереження і відтворення раритетних, зникаючих, ендемічних, реліктових і цінних у господарському відношенні видів рослин і тварин та їх оселищ, унікальних і типових для регіону ландшафтів;

формування регіональної екологічної мережі шляхом створення нових і вдосконалення функціонування існуючих заповідних територій;

вдосконалення системи поводження з побутовими відходами шляхом впровадження роздільної системи їх збирання, утилізації та переробки;

удосконалення системи оцінки і прогнозування екологічної ситуації шляхом створення постійно діючої системи моніторингу навколишнього природного середовища.

Пріоритетом розвитку **житлово-комунального господарства** є підвищення якості надання житлово-комунальних послуг та покращення стану благоустрою населених пунктів громади.

Основні цілі державної політики та місцевого розвитку у цій сфері полягають у:

забезпеченні реалізації державної політики щодо регіонального розвитку, передусім у сфері благоустрою житлово-комунального господарства сільських населених пунктів;

підвищення рівня безпеки та комфортності проживання у сільських населених пунктах;

поліпшення якості житлово-комунального обслуговування сільського населення;

зниження кількості аварійних ситуацій на об'єктах зовнішнього освітлення;

створення ефективної системи обліку та регулювання споживання електричної енергії, раціональне її використання для освітлення населених пунктів;

скорочення витрати енергії, підвищення енергоефективності освітлення вулично-дорожньої мережі;

підвищення якості питної води та очищення стічних вод;

поліпшення санітарної, епідемічної та екологічної ситуації в громаді;

забезпечення охорони джерел питного водопостачання;

збільшення числа осіб, забезпечених централізованим водопостачанням.

VII. Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

Пріоритетом бюджетної політики у середньостроковому періоді в частині регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення самостійності бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади та зміцнення його фінансової спроможності, підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними ресурсами на місцевому рівні шляхом:

збереження частки доходів місцевих бюджетів у загальному обсязі доходів зведеного бюджету на рівні не менше 20 відсотків;

зменшення диспропорцій у податкоспроможності бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади через механізм горизонтального вирівнювання;

використання програмно-цільового методу під час складання та виконання бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади;

застосування середньострокового бюджетного прогнозування у бюджетному процесі на місцевому рівні;

підвищення ефективності використання бюджетних коштів за рахунок використання інструменту гендерно-орієнтованого бюджетування.

Прогноз включає показники міжбюджетних трансфертів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади до державного бюджету та місцевих бюджетів інших рівнів.

Взаємовідносини бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади з місцевими бюджетами інших рівнів будуть здійснюватися через механізм передачі відповідних міжбюджетних трансфертів, визначених статтею 101 Бюджетного кодексу України.

Прогнозні показники міжбюджетних трансфертів з інших місцевих бюджетів наведено у додатку 10 до цього прогнозу.

Що стосується міжбюджетних трансфертів, які будуть надаватися з бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади бюджетам територіальних громад, то такі дані наведено в додатку 11 до цього прогнозу, зокрема:

субвенція з місцевого бюджету на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування:

2026 рік – 50,0 тис. гривень;

2027 рік – 50,0 тис. гривень;

2028 рік – 50,0 тис. гривень;

VIII. Інші положення та показники прогнозу бюджету

До Прогнозу додаються:

Додаток 1 «Загальні показники бюджету»;

Додаток 2 «Показники доходів бюджету»;

Додаток 3 «Показники фінансування бюджету»;

Додаток 6 «Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»;

Додаток 7 «Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»

Додаток 9 «Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій регіону (територіальної громади) на 2026-2028 роки»;

Додаток 10 «Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів»;

Додаток 11 «Показники міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам».

Не складались:

Додаток 4 «Показники місцевого боргу»;

Додаток 5 «Показники надання місцевих гарантій, обсягу гарантійних зобов'язань та гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу»;

Додаток 8 «Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету».

**Начальник фінансового відділу
Нижньовербізької сільської ради**

Надія ІВАСЮК